

HANDLINGSPLAN 2007-2008

FORNYELSE OG VÆKST I EN INTERNATIONAL VÆKSTREGION

1. Indledning

Vækstforum har den 15. december 2006 godkendt handlingsplan 2007-2008, der er udarbejdet på baggrund af Erhvervsudviklingsstrategi 2007-2009.

Handlingsplanen skal sikre investeringer i visionære initiativer, der giver fornyelse og vækst i regionen, og er således udtryk for Vækstforums overordnede prioritering i 2007-2008.

Vækstforum nedsatte i sommeren 2006 otte tænketanke, som med deres meget store arbejde har inspireret og bidraget væsentligt til handlingsplanens indhold.

Handlingsplanen tager udgangspunkt i Vækstforums vision, som er:

Region Midtjylland er en international vækstregion i Europa, hvor globale muligheder udnyttes og risici mindskes, til gavn for borgere og virksomheder

med en målsætning om

gennem sin erhvervspolitiske indsats skabe vækst ved at fokusere på regional kompetence, nyskabelse og attraktivitet

Hvor de tre bærende indsatsfelter er:

- Uddannelse og kompetenceudvikling
- Innovation
- Iværksætteri

Tværgående for initiativerne inden for de tre indsatsfelter er:

- Internationalisering
- Balance og
- Infrastruktur

Handlingsplanen indeholder overordnede indsatsområder og initiativer, der kan prioriteres og implementeres på kort sigt, samt initiativer, der kræver kvalificering og konkretisering før de kan igangsættes.

Der skal sikres tæt sammenhæng mellem den nationale globaliseringsstrategi og vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, og det skal sikres, at globaliseringens muligheder udnyttes – bl.a. gennem stærke partnerskaber.

Grundlæggende prioritering

Prioriterede initiativer og temaer skal have et regionalt perspektiv og skal geografisk gerne dække flere kommuner i regionen.

Derudover har vækstforum valgt yderligere seks strategiske kriterier, som vækstforum vil lægge vægt på ved bedømmelsen af initiativer:

1. At initiativer har en faglig volumen og er mega-projekter, der kan favne bredt over brancher, fag, parter og geografi.
2. At initiativer er en styrkelse af og koordineres med igangværende initiativer inden for samme og relaterede områder.

3. At initiativer har elementer, der bidrager til vækst i yderområder eller anvender yderområdernes særlige styrker og potentialer
4. At initiativer har et internationalt perspektiv, der anvender globale muligheder til at styrke til den regionale konkurrencekraft
5. At initiativer gennemføres i et privat-offentligt samarbejde, hvor parternes viden, styrke og potentiale fusioneres til nye løsninger, produkter og ydelser.
6. At initiativer har flere finansieringskilder. Det sikrer fælles prioritering, ejerskab, implementering og forankring mellem flere parter. Der er krav om medfinansiering ved finansiering af initiativer ved hjælp af EU's strukturfondsprogrammer og regionale udviklingsmidler.

Handlingsplanen rummer både:

- Konkrete initiativer, som Vækstforum har overtaget fra de 4 amter.
- Initiativer, der skal udvikles for at kunne drøftes og prioriteres i løbet af 2007 og 2008.
- Formålsbestemte puljer, hvor regionale aktører kan komme med forslag til initiativer.

80 procent af vækstforums midler anvendes til de to førstnævnte typer, og de resterende 20 procent anvendes til formålsbestemte puljer.

Det regionale vækstforum vil indgå en partnerskabsaftale med regeringen, som ligeledes skal bidrage til at realisere erhvervsudviklingsstrategien.

Handlingsplanen indeholder inden for de overordnede indsatsområder en række initiativer, der kan prioriteres og gennemføres på kort sigt eller langt sigt:

- projekter, der kræver godkendelse og indstilling om bevilling, fra vækstforum til regionsrådet.
- forprojekter, som skal bearbejdes af vækstforums sekretariat og forelægges vækstforum til prioritering. Såfremt et forprojekt kræver en bevilling, skal det ligeledes indstilles til regionsrådets godkendelse.
- megaprojekter og andre projekter, der kræver kvalificering og konkretisering, før de kan igangsættes af vækstforum. For disse projekter udarbejder vækstforums sekretariat et forslag til kommissorium, som forelægges vækstforum til godkendelse.

Handlingsplanens afsnit 7 omfatter en oversigt over finansieringsmuligheder for 2007. Oversigten viser, hvordan den af regionsrådet afsatte bevilling til erhvervsudvikling på 115 mio. kr. og forventede EU-midler via medfinansiering fra kommuner, stat og private ved et forsigtigt skøn resulterer i en samlet mulig finansiering på 410 mio. kr. for Region Midtjylland.

Over treårsperioden 2007 - 2009 kan der således forventes en samlet økonomisk indsats til gavn for erhvervsudviklingen i Region Midtjylland på 1,2 mia. kr.

Det regionale erhvervsudviklingsbudget skal i henhold til reglerne udvise balance for denne treårige periode. Der kan således overføres ikke forbrugte midler fra 2007 til 2008 og fra 2008 til 2009.

2. Fra strategi til handling

Mindre end et år efter etablering af det midtjyske vækstforum er en række ideer udviklet til egentlige projekter. Med disse projekter tages de første skridt til at styrke udviklingen i regionen inden for strategiens tre indsatsfelter og de tværgående satsninger på balance og infrastruktur, samt den overordnede vision om internationalisering.

Nogle projekter overtages fra de fire amter og fortsættes i Region Midtjylland med starten af 2007. Andre initiativer kræver yderligere bearbejdning og konkretisering, før der kan ske en egentlig behandling af dem i vækstforum. Videreudviklingen af disse projekter vil ske i et tæt samspil mellem offentlige og private aktører. Af figuren i afsnit 8 fremgår, hvornår konkrete projektforslag forventes forelagt vækstforum. På www.rm.dk/regional+udvikling/vækstforum kan man følge status på udvikling af de enkelte projekter og ideer.

Figuren på side 5 giver et overblik over initiativer fordelt på strategiens indsatsfelter.

Strategien indeholder to tværgående satsninger på balance og infrastruktur samt den overordnede vision om internationalisering og udgør de grundlæggende rammer for udvikling af en konkurrencestærk region. Disse tværgående elementer integreres i initiativer inden for de tre strategiske indsatsområder f.eks. ved at virksomhedsrettede projekter i resultatkontrakter vil blive pålagt et krav om at en vis andel af kontakterne sker til virksomheder i yderområder.

Derudover er der behov for at igangsætte initiativer på tværs af de tre strategiske indsatsområder. De initiativer, som umiddelbart sættes i gang, er Bruxelleskontor og Vestdansk Investeringsfremme. Desuden igangsættes et projekt, der skal afklare, hvilke særlige initiativer der skal tages i forhold til potentielle udviklingsområder i yderområder og landdistrikter.

Det midtjyske vækstforum vil desuden opfordre til, at den overordnede infrastruktur af betydning for erhvervslivets udvikling opprioriteres.

Region Midtjylland

En International Vækstregion

Tværgående initiativer

Internationalisering: 3.1 Bruxelleskontor, 3.2 Internationale samarbejdsregioner, 3.3 Vestdansk Investeringsfremme

Balance: 3.4 Landdistriktsudvikling

Infrastruktur

3. Tværgående initiativer

Vækstforums overordnede vision er:

Region Midtjylland er en international vækstregion i Europa, hvor globale muligheder udnyttes og risici mindskes, til gavn for borgere og virksomheder.

Vækstforum vil gennem sin erhvervspolitiske indsats skabe vækst ved at fokusere på regional kompetence, nyskabelse og attraktivitet.

Vækstforum vil arbejde for en bedre infrastruktur og balance mellem centre og yderområder, som er stærke rammebetingelser for regional konkurrencekraft.

Regional balance rummer samspillet mellem land og by, vækstområder og yderområder, bosætningsområder og erhvervsområder.

På baggrund heraf igangsættes tværgående initiativer:

3.1. Bruxelles kontor

Midtjyllands EU-kontor er et samarbejde mellem Region Midtjylland og de 19 kommuner i regionen. Kontoret får 5 ansatte i Bruxelles og hovedopgaven er at hente viden og skabe muligheder for virksomheder, uddannelsesinstitutioner og offentlige muligheder i forhold til EU-systemet.

3.2. Internationale samarbejdsregioner

Region Midtjyllands samarbejdsregioner i Øst- og Centraleuropa og Kina udgør sammen med de erhvervsrettede initiativer, der er etableret i St. Petersborg, Ungarn og Rumænien samt repræsentationskontoret sammen med Århus Kommune i Shanghai, gode muligheder for at støtte nye virksomheders eksportmuligheder. Undersøgelser fra Danmarks Eksportråd har vist, at der er et stort og uudnyttet eksportpotentiale i Øst- og Centraleuropa for danske virksomheder, og en målrettet indsats rettet mod nye virksomheder, samarbejdsregioner, videninstitutioner og kunder skal styrke denne indsats.

3.3. Vestdansk Investeringsfremme

Vestdansk Investeringsfremme er igangsat 1. marts 2006 som en samarbejdsaftale mellem syv vestdanske amter og Eksportrådet/Invest in Denmark og har et samlet budget på 12 mio. kr. om året. Vestdansk Investeringsfremme består af 7 projektledere placeret i vestdanske udviklingsmiljøer samt en netværkskoordinator placeret hos Invest in Denmark, som er bindeleddet til Invest in Danmarks internationale investeringsrådgivere, hvoraf tre har særlig fokus på vestdanske kompetencer.

3.4 Landdistriktsudvikling

Der skal igangsættes en afklaring af, hvilke særlige aktiviteter vækstforum vil igangsætte i regionens landdistrikter og yderområder, jf. også lov om erhvervsfremmes formulering om at erhvervsudviklingsstrategien skal have fokus herpå. Områderne har særlige udfordringer med faldende indbyggertal og erhvervsområder under pres. Som tidligere nævnt skal initiativer under de strategiske indsatsområder også inddrage virksomheder i landdistrikter og yderområder f.eks. gennem lokale formidlingsenheder, men der kan også være behov for særlige initiativer f.eks. i forhold til profilering, forskønnelse m.v.

Landdistrikter og yderområder har særlige udfordringer med faldende indbyggertal og erhvervsområder under pres. Dette kræver en indsats på både de generelle vækstfaktorer og specialiserede tiltag overfor landdistrikterne og de tyndtbefolkede egne.

3.4.1 Partnerskaber i landdistriktsudvikling

Der dannes 5-7 partnerskaber dækkende mindst 2 kommuner til at varetage landdistriktsudvikling med udgangspunkt i lokale aktionsgrupper. Partnerskaberne skal finansieres af bl.a. af EU, stat, region, kommuner samt evt. private fonde og andre private midler.

3.4.2 Forskønnelse i landsbyer og på landet

Der iværksættes eksempelprojekter for tilvejebringelse af modeller for sanering og forskønnelse af bygninger og omgivelser i landsbyer og på landet.

3.4.3 Profilering af landdistrikterne

Kvaliteterne ved at bo på landet synliggøres ved brug af spindoktorer i landdistriktsudvikling, ambassadører m.v.

3.4.4 Udarbejdelse af regional strategi for landbrugets udvikling.

Med udgangspunkt i en række dialogprojekter fra amterne iværksættes en proces vedr. et positivt samspil mellem landbrugserhvervet og øvrige erhverv, bosætning mv.

4. Uddannelse og kompetenceudvikling

De rette menneskelige ressourcer og kompetencer har afgørende betydning for virksomhedernes konkurrencekraft og vækstmuligheder. Udviklingen skærper betydningen af virksomhederne adgang til kvalificeret arbejdskraft og stærke ledelsesmæssige kompetencer.

Vækstforum har identificeret følgende overordnede udfordring:

- *at uddannelses- og kompetenceniveauet øges markant, så arbejdskraftens og virksomhedernes omstillingsevne konstant muliggøres.*

Det skal ske i et tæt samspil mellem erhvervsfremmeindsatsen, beskæftigelsesindsatsen og uddannelsespolitikken, hvorfor vækstforum vil etablere et tæt samarbejde mellem de forskellige politiske aktører på de respektive områder.

De følgende initiativer fokuserer på samspil mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner, og gennem dette samspil ventes kvaliteten af udbuddet fra uddannelsesinstitutionerne at blive øget. Vækstforum vil følge udviklingen.

Vækstforum vil opfordre regeringen til at sikre uddannelsesmuligheder også for unge og voksne fra geografiske områder langt fra videregående uddannelsesinstitutioner.

Projekterne forholder sig til de respektive delmål i erhvervsudviklingsstrategien

Delmål 1:

Etablering af en regional kompetent profil, hvor den nødvendige arbejdskraft har et generelt højt uddannelsesniveau.

4.1. Forprojekt vedrørende: Flere skal gennemføre en ungdomsuddannelse og vejledningstilbud udvikles

Primo 2007 igangsættes et forprojekt, der skal koordinere eksisterende initiativer, udbrede de bedste erfaringer og udvikle nye metoder til imødegåelse af frafald og fremme motivationen til uddannelse, også blandt unge fra (geografisk) uddannelsesfjerne miljøer. Indsatsen skal fordeles på tre områder:

- Sikring af praksisnære indgange til erhvervsuddannelserne
- Støtte til de frafaldstruede unge i ungdomsuddannelserne
- Forøgelse af antallet af praktikpladser

Initiativet skal ses i sammenhæng med 4.2, Kvalitetsudvikling af vejledningstilbud.

Aktører: Uddannelsesinstitutioner, virksomheder, ungdommens uddannelsesvejledning, folkeskoler, Beskæftigelsesregion Midtjylland og arbejdsmarkedets parter.

4.2. Kvalitetsudvikling af regionens vejledningstilbud vedrørende efteruddannelse

Primo 2007 igangsættes et forprojekt vedrørende effektiv vejledning på voksen- og efteruddannelsesområdet med henblik på systematisk indsamling og videreformidling af nyeste viden om vejledning.

Aktører: Uddannelsesinstitutioner, Videncenter for vejledning, ungdommens uddannelsesvejledning, Beskæftigelsesregion Midtjylland.

4.3. Kompetenceplatform

Primo 2007 igangsættes et forprojekt med henblik på at etablere en kompetenceplatform, der kan fungere som et bindeled mellem virksomhederne og uddannelsesinstitutionerne. Platformen skal også fungere som et videnmiljø om strategisk uddannelsesplanlægning, der

bl.a. videreudvikler redskaber til afdækning af virksomhedernes uddannelsesbehov og styrker motivationen til kompetenceudvikling. Herunder sættes fokus på nye læringsformer, realkompetenceafklaring og smidigere anvendelse af jobrotationsordninger.

Aktører: Væksthuset, kommuner, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, eksisterende skolesamarbejder/kompetencecentre samt nationale og internationale eksperter, arbejdsmarkedets parter.

4.4. Mere uddannelse - flere skal gennemføre kompetencegivende og videregående uddannelse til forskerniveau

De unge i ungdomsuddannelserne skal stimuleres til at gå videre i uddannelsessystemet bl.a. via:

- Skabelse af en øget dialog mellem virksomhederne og de studerende for bl.a. at sikre den nødvendige tilgang til de naturvidenskabelige uddannelser gennem initiativer som "Forsker for en dag" og praktikophold for studerende i vækstvirksomheder.
- Bedre muligheder for merit for erhvervserfaring og erhvervsuddannelse til overbygningsuddannelserne.
- Mindskelse af frafaldet fra de videregående uddannelser.
- Under Globaliseringspuljen nævnes også arbejdet med etablering af Professionshøjskoler som en måde at øge antallet på de videregående uddannelser, specielt de tekniske og merkantile vil være relevante i Region Midtjylland.

Aktører: Aarhus Universitet, den kommende professionshøjskole, det statslige vejledningssystem, virksomhederne - med inddragelse af undervisningsministeriet/videnskabsministeriet.

4.5. Ledelsesudvikling - Strategi for ledelsesudvikling i en globaliseret verden

Der skal iværksættes udvikling af en overordnet, forskningsbaseret strategi for, hvordan ledelsesudvikling bedst understøttes og gennemføres med udgangspunkt i undersøgelser af ledernes behov for udvikling og effekten af uddannelse. Strategien danner grundlag for udvikling af konkrete tilbud om ledelsesudvikling i tilknytning til og med baggrund i allerede eksisterende udbud fra professionshøjskoler, universiteter og private udbydere. I tilknytning hertil igangsættes virksomhedsnetværk til at sprede og kvalificere arbejdet.

Aktører: Aarhus Universitets Strategy Lab og HIH's center for ledelses- og forretningsudvikling samt evt. andre væsentlige uddannelses- og videninstitutioner, brancheforeninger og virksomheder.

Delmål 2:

Etablering af en regional, nyskabende uddannelses- og kompetenceprofil, hvor alle arbejdskraftressourcer anvendes

4.6. Sikring af arbejdsstyrken

Fortsat vækst og erhvervsudvikling kræver, at alle ressourcer inddrages som aktiver i virksomheder i en tid med stigende mangel på arbejdskraft. Det skal afklares, om der er behov for en indsats fra Vækstforums side, på baggrund af en afdækning af andre aktørers indsats, herunder beskæftigelsessystemet. Afklaringen skal samtidig fastlægges overordnede linjer for anvendelse af socialfondens midler til udvidelse af arbejdsstyrken.

Aktører: relevante aktører kortlægges i forbindelse med projektudvikling

5. Innovation

På alle fronter skal der gøres en indsats for at inspirere og motivere til innovation, så der skabes et optimalt grundlag for at fremme virksomhedernes konkurrencekraft og vækstpotentiale. Innovation skaber nye produkter, processer, ydelser og forretningskoncepter. Derfor er innovation i virksomheder, og rammer for innovation, centrale elementer i bestræbelserne på at styrke Region Midtjyllands konkurrencekraft.

Vækstforum har identificeret følgende overordnede udfordring:

Virksomheders konkurrencekraft skal styrkes ved, på langt sigt at spredning og anvendelse af forskning og ny viden i stigende grad skaber grundlag for innovation i virksomheder, på kort sigt at forsknings- og erhvervsmæssige styrkepositioner fusioneres i stærke alliancer og partnerskaber.

Projekterne forholder sig til de respektive delmål i erhvervsudviklingsstrategien.

Delmål 1:

At øge virksomheders innovationskompetencer

5.1 Markedsplads for højtuddannet arbejdskraft

Det skal sikres, at virksomhederne og de videregående uddannelser og de studerende/færdige kandidater har kendskab til hinanden. Herved opnås, dels at de højtuddannede har de kompetencer, virksomhederne efterspørger, dels at virksomhederne får kendskab til de kompetencer, de højtuddannede kan tilbyde. Der igangsættes en udarbejdelse af en masterplan for bedre vejledning og information af de studerende om mulighederne i erhvervslivet, således at de tidligt bliver introduceret til de erhverv, der er repræsenteret i regionen. Der skal endvidere skabes øget fokus på praksislæring og praktikophold i de videregående uddannelser, hvor virksomhederne bidrager med projektsamarbejder på uddannelsesinstitutionerne, praktikpladser og f.eks. ved at indgå som gæstelærere i undervisningen. De studerende får mulighed for at udarbejde bachelor- og kandidatprojekter samt Ph.D afhandlinger ude på virksomhederne. Medio 2007 igangsættes konkrete projekter til supplement af erhvervsPhD ordningen.

Det gælder i det hele taget om at styrke dialogen og kontakten mellem de studerende, de færdige kandidater, uddannelsesinstitutionerne og virksomhederne. Der skal også sikres en geografisk spredning af kandidaterne, så landdistrikternes behov tilgodeses.

Aktører:

I arbejdet med initiativet skal inddrages uddannelses- og forskningsinstitutioner, arbejdsmarkedets parter, virksomhederne samt erhvervskontorer.

5.2 Viden i arbejde

For at sikre den regionale vækst er det centralt at fremme samarbejde mellem erhvervsliv og videninstitutioner og hermed sikre udveksling og anvendelse af ny forskning og viden. Indsatsen omfatter en lang række aktører og eksisterende initiativer, som skal bringes sammen i et forpligtende partnerskab for udvikling af regionen. Det centrale er at opnå direkte kontakt mellem videninstitutioner og virksomheder, herunder skal der gøres en særlig indsats i forhold til virksomheder, der geografisk ligger langt fra videnmiljøerne, som eksempel arbejdes der konkret i byggeindustrien (Babel) med at optimere byggeprocessen, herunder integration af IT-, energi- og miljøløsninger i selve byggeriet og byggematerialerne.

En række konkrete initiativer (er hver især nøjere beskrevet i skemaform i bilaget) indgår i etablering af dette omfattende samarbejde, og deres videre indsats skal ses i lyset af det kommende partnerskab "Viden i arbejde":

Den jysk-fynske Forskerkontakt, udvikler og støtter faglige netværk, hvor forskere og virksomheder i hele det jysk-fynske område udveksler viden og erfaringer til gavn for erhvervsudviklingen.

Erhvervskontakten, Aarhus Universitet, der er den lokale forankring af Forskerkontakten, og som desuden arbejder med forskningssamarbejder og praktik- og projektbørs.

Forskerskoler på Aarhus Universitet inden for bioteknologi og nanoteknologi styrker uddannelsen af erhvervsrettede Ph.D'ere, og derved fusionen mellem forskning og erhverv.

Aktører: Forskningsinstitutioner, virksomheder, væksthuse, region og kommuner.

5.3 IT som drivkraft

IT er en vigtig styrkeposition i Region Midtjylland. Her er forskning i verdensklasse, et stærkt erhvervsliv, en stor pulje af højtuddannet arbejdskraft og en god tradition for samarbejde mellem forskning, erhvervsliv og brugere. Denne stærke position skal udnyttes til at skabe innovation og udvikling i andre brancher og i den offentlige sektor. Innovation og udvikling i regionens virksomheder skal styrkes via anvendelse af it i udvikling af nye produkter, processer, services og koncepter. Der skal udvikles en koordineret indsats med fælles vision og mål for it som innovativ drivkraft i samarbejdet med it-råd midt, hvor de væsentligste it-aktører er samlet. Vigtige elementer i indsatsen er udvikling af en global klynge på it-området, tilgængelighed af kvalificeret it-arbejdskraft og profilering af regionens it-kompetencer.

En række konkrete initiativer (er hver især nøjere beskrevet i skemaform i bilag) indgår i etablering af dette omfattende samarbejde, og deres videre indsats skal ses i lyset af det kommende partnerskab "IT som drivkraft":

Innocamp Katrinebjerg skal skabe flere nye bæredygtige innovative virksomheder baseret på de studerendes idéer. Innocamp tilbyder vejledning, et fysisk arbejdsfællesskab og netværk.

Innovationsregionen. I projektet formidles de nyeste teknologiske landvindinger fra hele verden til virksomheder i Region Midtjylland – og de inspireres til at anvende teknologierne i produkter og processer.

It forum midtjylland er et netværk for it-virksomheder og it-interesserede virksomheder. Der er givet støtte til at udvikle foreningen til at dække hele regionen mod tidligere Århus Amt.

TEKNE er et netværk for udvikling, videndeling og produktion af digital kunst og oplevelser. Netværkets målgruppe er virksomheder, forskere og kunstnere. Der ligger et stort erhvervsmæssigt potentiale i krydsfeltet mellem teknologi og kunst, da megen innovation er af æstetisk art.

Implementering af it-løsninger i offentlige og private organisationer. Formålet er at undersøge, hvordan man kan få flere nyudviklede it-løsninger bragt i anvendelse – både i private og offentlige virksomheder.

Fysiske produkter med it. Formålet er at skabe nye produkter med it. Det skal ske ved at etablere et eller to megaprojekter omkring "Digital Lifestyle" og/eller "Pervasive Positioning" i forlængelse af det internationale Galileo projekt.

Netværk for innovativ administration (NIAS) skal udvikle innovative administrative systemer med fokus på it i et samarbejde mellem forskere, virksomheder og myndigheder. Initiativet har fokus på udvikling i den offentlige sektor samt udvikling af nye forskningskompetencer og erhvervsudvikling.

Profilering af it-kompetencer. Projektet skal synliggøre Region Midtjyllands it-kompetencer i ind- og udland. Samtidig skal samarbejdsmulighederne mellem Katrinebjerg og regionens virksomheder synliggøres.

Aktører: It-råd midt, forsknings- og videncenter, virksomheder, stat, region og kommuner. Deltagerne i dette omfattende samarbejde og deres videre indsats skal ses i lyset af det kommende partnerskab "IT som drivkraft"

5.4 Brugerdriven innovation - Center for innovative metoder

Demonstrationsprojekt på det sociale område. Vækstforum vil igangsætte en større strategisk satsning inden for brugerdriven innovation. Regionen har en række stærke innovationsmiljøer, der giver et godt udgangspunkt for at skabe et tværfagligt innovationsnetværk, der er centreret om en fælles facilitet. Denne styrkeposition skal være fundamentet for at få etableret en mere målrettet og underbygget indsats inden for brugerdriven innovation – både i forhold til metodeudvikling, projekter, videndeling, implementering og kommunikation/formidling. Der vil tages initiativ til at igangsætte et større demonstrationsprojekt, organiseret som et offentligt/privat partnerskab om at fremme den brugerdrivne innovation indenfor det sociale område. Fokus vil være på udviklingen af nye koncepter, teknologier og produkter, som kan styrke kvaliteten og effektiviteten af de sociale services. Udviklingen skal ske i et samspil mellem slutbruger, producent og forskning.

Aktører: StrategyLab (HHÅ), InnovationLab, Aarhus Universitet, HIH, Alexandra-instituttet, faglige netværk, kommuner, faglige organisationer, virksomheder.

Delmål 2:

At udvikle og formidle nye metoder, der øger innovationskraften i regionens styrkepositioner

5.5 Mega-projekt på Energi og Miljø

Energi og miljø er det ressourceområde, hvor der gennem de seneste år har været den største vækst i beskæftigelse, omsætning og eksport i Danmark. Det er samtidig et område, hvor Region Midtjylland har en absolut styrkeposition, både nationalt og internationalt. Derudover er der i regionen et betydeligt potentiale i forhold til at øge produktionen af vedvarende energi, hvor sidegevinsten er en række miljøfordele. Produktionen af vedvarende energi udgør i dag 14 procent af det samlede energiforbrug i Danmark. Beregninger viser, at det er muligt at 2-3 doble den vedvarende energiproduktion fra primært biomasse og vindmøller. Innovation på energi- og miljøområdet rummer således et stort potentiale i forhold til at:

- fastholde og udbygge Region Midtjyllands erhvervsmæssige styrkeposition
- øge produktionen af vedvarende energi og samtidig høste betydelige miljøeffekter.

Indsatsen fokuserer på teknologier til vedvarende energiproduktion og afledte miljøeffekter. Der forberedes et udviklingsprogram, som sikrer en målrettet og koordineret indsats. Herunder eksempelvis følgende indsatsområder:

Strategisk Lederskab. Der igangsættes initiativer, som skal bidrage til at skabe politisk lederskab, folkelig deltagelse og gode rammevilkår for virksomhederne. Herunder opstilling af ambitiøse og målbare succusmål samt etablering af et regionalt innovativt marked for vedvarende energi. Der etableres en bredt sammensat følgegruppe og nedsættes relevante arbejdsgrupper.

Teknologiudvikling i virksomheder. Der etableres et samlet rådgivningstilbud, hvor fremstillingsvirksomheder kan få hjælp til at kortlægge og forfølge udviklingspotentialer på energi- og miljøområdet. Rådgivningsforløbene gennemføres i et tæt samspil mellem medarbejdere i virksomheden, uvildige rådgivere (f.eks. tilknyttet det regionale vækst-

/iværksætterhus) og specialiserede rådgivere (private konsulenter, forskere o. lign.). Der laves en entydig opgave- og ansvarsfordeling.

Samspil mellem energiteknologier. Der udbydes et antal demonstrationsprojekter med særlig fokus på teknologier, som kan bidrage til at udjævne den svingende elproduktion fra f.eks. vindmøller. Udbudet målrettes projekter, hvor f.eks. energiforsyningselskaber, virksomheder og vidensinstitutioner går sammen om at udvikle og afprøve systemer i stor skala.

Samspil mellem energi og miljø. Der udbydes et antal demonstrationsprojekter med særlig fokus på at udnytte afgrøder og en række af landbrugets og industriens restprodukter som energikilder, hvor sidegevinsten er en række miljøfordele. Udbudet målrettes projekter, hvor f.eks. landmænd, fødevarerindustri, fremstillingsvirksomheder, energiselskaber og vidensinstitutioner går sammen om at udvikle og afprøve systemer og teknologier i stor skala.

Test og afprøvning. Der igangsættes projekter dels med fokus på at etablere grundlaget for, at der kan udlægges 1-2 testområder for store vindmøller, dels udgøre et forarbejde vedr. mulighederne for at etablere et nationalt testcenter for vindmøller i regionen. Endvidere etableres et rådgivningstilbud til fremstillingsvirksomheder vedr. test og certificering af komponenter, processer og hele anlæg. Der nedsættes arbejdsgrupper og etableres projektorganisation med deltagelse af repræsentanter for vindmølleindustrien, kommuner, organisationer m.fl.

Et konkret initiativ *HIRC, videreførelse af videns- og formidlingscenter for brintteknologi*, (er nøjere beskrevet i skemaform i bilaget) indgår i etablering af dette omfattende samarbejde.

Aktører: Hydrogen Innovation & Research Centre blev etableret i 2004 og har 4 fastansatte og en række projektansatte medarbejdere.

5.6. Sundhed - Udvikling af en stærk erhvervsklynge vedr. sundhed

Forprojektet indeholder etableringen af et større videnmiljø, der skal fungere som drivkraft i udviklingen af et nyt innovationsmiljø i forbindelse med udbygningen af Århus Universitetshospital. Det gælder om at sikre en udveksling og anvendelse af forskning og ny viden. Samtidig er det vigtigt, at virksomheder i højere grad samarbejder med forsknings- og vidensinstitutioner.

Active Institute (er nøjere beskrevet i skemaform i bilag) indgår i etablering af sundhedsklyngen (Institutioner, brobygningsaktører, faglige netværk og arbejdsmarkedets parter m.fl.) Målet med Active Institute er at skabe et dynamisk miljø for innovation, videndeling og forskning inden for feltet fysisk aktivitet, sundhed, motion og oplevelse, der kan være med til at styrke forskningen og skabe erhvervsmæssig vækst inden for området.

Aktører: forsknings- og uddannelsesinstitutioner, sundhedsvæsenet, arbejdsmarkedets parter, virksomheder

5.7. Fødevarer - International fødevarerkllynge

Fødevarerområdet i Region Midtjylland har meget stærke positioner med en stor produktions-, forarbejdnings- og afsætningssektor samt stærke forsknings- og videnmiljøer. Målet er, at regionen fastholder og udvikler denne position ved at styrke samarbejde og innovation, øge kendskabet til nye markedsmuligheder og generelt styrke nyskabende initiativer inden for fødevarerområdet. Indsatsen øger ikke alene væksten på fødevarerområdet, men også inden for tilknyttede erhverv.

Der etableres et netværkssamarbejde for at styrke udvikling og innovation på fødevarerområdet og for at skabe et udviklingssamarbejde mellem fødevareraktører på landsplan. Produkt-, proces- og teknologiudvikling, forarbejdning, emballering, afsætning,

fælles branding, markedsudvikling og kompetenceudvikling er eksempler på konkrete indsatsområder. Samarbejdet skal være med til at skabe brobygning mellem erhverv og forskning og iværksætte projekter. Samarbejdet omfatter desuden samarbejde med aktører inden for fødevarerområdet i andre lande.

To konkrete initiativer (er hver især nøjere beskrevet i skemaform i bilag) indgår i etablering af denne omfattende satsning:

Videncenter for Fødevarerudvikling er et videncenter, der medvirker til at skabe vækst i fødevarerhvervene og tilhørende erhverv, samt øget samspil mellem viden- og forskningsinstitutioner og erhvervet.

NanoFood/Nanet NanoFood er et konsortium, hvis formål er at frembringe nanoteknologibaserede løsninger til fødevarerindustrien med henblik på at sikre sunde og sikre fødevarer. Nanet er et netværk inden for nanoteknologien.

Aktører: Forsknings- og udviklingsmiljøer, virksomheder, landbrugets organisationer

5.8. Oplevelsesøkonomi

Dansk og international økonomi drives i stigende grad af en efterspørgsel efter oplevelser. Oplevelsesøkonomien fremhæves som et område, hvor Danmark har gode muligheder for at skabe fremtidens vækst og udvikling. Region Midtjylland har et stort vækstpotentiale på turisme- og oplevelsesområdet, men en uklar profil. Vækstpotentialet kan udnyttes bedre, hvis der skabes et klarere image med fokus både på værdier og produkter.

Regionens internationale potentiale inden for oplevelsesøkonomi identificeres med henblik på at understøtte eksisterende såvel som potentielle internationale oplevelser. Der er behov for at inddrage museer, kultur, kulturarv m.m. som centrale elementer til forståelse af vores kultur. I tilknytning hertil skal det vurderes, hvordan teknologien kan udnyttes bedre i formidlingen af regionens oplevelsespotentiale, eventuelt i form af mindre forprojekter.

Under temaet den "sunde region" igangsættes et udviklingsforløb, hvor der udvikles en række nye turisme- og oplevelsesprodukter inden for sundhed, kost og fødevarer, velvære og motion, herunder regionens styrkepositioner inden for kystturisme og aktiv ferie. Der udvikles initiativer indenfor fødevarer og oplevelsesbaseret turisme med særlig fokus på landdistrikterne.

Turisme er et væsentligt erhvervsområde i mange landdistrikter i regionen og bør styrkes. Initiativet omfatter bl.a. netværksdannelse mellem producenter, spisesteder, besøgssteder, turismeaktører, forsknings- og videninstitutioner m.fl. om udvikling af den landdistriktsbaserede turisme. I netværket arbejdes der f.eks. med produktudvikling og markedsføring.

Design, mode, kunst, arkitektur m.m. udgør centrale elementer i oplevelsesøkonomien. Der er tale om erhverv, som har stor betydning i regionen og erhverv med potentiale for yderligere udvikling som en del af oplevelsesøkonomien. Der er behov for en afklaring af regionens potentiale og for at få fastlagt, hvorledes der i regionen kan arbejdes med en målrettet udvikling af dette område.

Nedenstående konkrete initiativer (er hver især nøjere beskrevet i skemaform i bilag) indgår i udvikling af oplevelsesøkonomien:

Midtjysk Turisme (MT) og overgangsordning i 2007. For at skabe et fælles forum for destinationers, kommuners og regionens indsats inden for turisme etableres en regional turisme organisation – Midtjysk Turisme (MT). MT skal koordinere indsatsen, tiltrække og

kvalificere turisme-projekter. For at sikre igangværende udviklingsaktiviteter og at turisterhvervet allerede i 2006 kan planlægge markedsføringsindsatsen i 2007 m.m. etableres der en overgangsordning for de regionale turismeudviklingselskaber, indtil MT kan overtage disse opgaver.

Eventpulje, Århus Amt har i en eventpulje afsat midler til tiltrækning og afholdelse af større begivenheder/events stil ynliggørelse af Region Midtjylland til aktiviteter i 2007. Efterfølgende vil events blandt andet kunne støttes via kulturpuljen.

Aktører: Midtjysk Turisme, lokale turistkontorer, kulturinstitutioner, virksomheder, forskningsinstitutioner

5.8.1 Digitalt understøttede oplevelser

Udnyttelse af IT til at skabe mere synlige, tilgængeligt og anvendelige turisme- og oplevelsestilbud er en klar konkurrencefaktor for oplevelsesøkonomien. Det er oplagt at bruge teknologien i formidlingen af regionens oplevelsespotentiale. Der igangsættes et udviklingsprogram, som har fokus på at kunne tilbyde rådgivning til turisme- og oplevelsesvirksomheder vedrørende udnyttelse af IT, og i tilknytning hertil kan der afsættes midler til at gennemføre regionale forprojekter.

6. Iværksætteri

Der etableres flere end 3.000 nye virksomheder om året i Region Midtjylland, og tendensen er stigende. Iværksættere udfordrer de eksisterende virksomheder og presser dem til at nytænke og udvikle sig til gavn for den samlede danske innovations- og konkurrenceevne. En markant andel af den samlede vækst i nye virksomheder sker i en lille gruppe af de nyetablerede virksomheder – de såkaldte vækstiværksættere. Målrettede tilbud til nye og etablerede virksomheder af høj kvalitet, stor faglig specialisering og med fokus på forretningsmuligheder skal fremme internationalt orienterede vækstkllynger og væksterhverv.

Vækstforum har identificeret følgende overordnede udfordring:

På langt sigt skal den regionale etablerings- og overlevelsesrate samt andel af vækstiværksættere øges inden 2015. På kort sigt skal den regionale iværksætterkultur styrkes.

Projekterne forholder sig til de respektive delmål i erhvervsudviklingsstrategien.

Delmål 1:

At sikre stærke iværksætterkompetencer

6.1 Mere iværksætteri i uddannelser

Der etableres en regional indsats til fortsat styrkelse af uddannelsesinstitutionernes fokus på at gøre karrierevejen som selvstændig synlig hos de studerende. Det kan ske gennem undervisning i iværksætteri og ved etablering af miljøer til idéudvikling og realisering af bæredygtige forretningsideer, herunder etablering af studentervæksthuse ved Århus Universitet og ved film- og animationsmiljøet i Viborg. (Staten har i 2006 støttet etablering af studentervæksthus ved Vitus Bering i Horsens). Elementer i øvrigt kan være udveksling af best practice uddannelsesinstitutionerne imellem, overblik over instrumenter institutionerne allerede har adgang til og kan anvende, samt udvikling af nye instrumenter.

Aktører: Kortlægges i forbindelse med projektbeskrivelse

Delmål 2:

At understøtte iværksætterpotentialet i eksisterende virksomheder

6.2. Mere iværksætteri hos eksisterende virksomheder og deres ansatte

Der udvikles metoder til styrkelse af virksomhedernes udnyttelse af nye forretningsideer og fremme knopskydning af nye virksomheder fra de etablerede virksomheder. Med udgangspunkt i nyere forskning og virksomheders erfaringer skal der identificeres, udvikles og afprøves koncepter, metoder og redskaber til fremme af intrapreneurskab. Tilgangen kan være såvel virksomheden som dens ansatte.

Aktører: Kortlægges i forbindelse med projektbeskrivelse

6.3. Netværk af erhvervsfolk som mentorer

Eksisterende mentorordninger og netværk kortlægges med henblik på etablering af et regionalt netværk af mentorer for iværksættere i samspil med eksisterende ordninger eller som nyt initiativ. Målgruppen som mentorer er iværksættere, som med succes har gennemgået de første opstartsår og som dermed besidder en stor praksisviden om etablering af egen virksomhed. Erfarne iværksættere skal stille deres ekspertise til rådighed for nye iværksættere.

Aktører: Kortlægges i forbindelse med projektbeskrivelse

Delmål 3:

At bidrage til opbygning af internationalt orienterede vækstklynger og væksterhverv

6.4. Specialiseret rådgivning

Der udbydes et program for specialiseret rådgivning med følgende fokusområder.

Specialiseret rådgivning om forretningsudvikling med fokus på virksomhedens overordnede forretningsmodel og kritiske dele af forretningsplanen, herunder styrke vækstiværksætternes salgs-, ledelses- og organisationskompetencer.

Specialiseret rådgivning om internationalisering, der bidrager til, at vækstiværksætteren tager højde for udfordringer og muligheder omkring f.eks. international sourcing allerede i forbindelse med udarbejdelse af forretningsplanen.

Specialiseret rådgivning om kapitalforhold så vækstiværksættere og etablerede virksomheder får adgang til kvalificeret og uafhængig rådgivning om adgang til risikovillig kapital og til uafhængig vurdering af optimal finansiering og kapitalstruktur for den enkelte mindre vækstvirksomhed.

Aktører: Regionalt vækst/iværksætterhus, regionen, lokal erhvervsservice, private rådgivere, innovationsmiljøer, forskerparker, uddannelsesinstitutioner, Danmarks Eksportråd, udstationerede medarbejdere i danske virksomheder i udlandet.

6.5 Virksomhedsudviklingsprogram

Primo 2007 iværksættes et regionalt program for virksomhedsudvikling, hvor små og mellemstore virksomheder har adgang til ekstern bistand i form af specialiseret vejledning, facilitering og rådgivning med henblik på udvikling af nye produkter, processer eller forretningskoncepter. Programmet er en videreudvikling af tidligere virksomhedsudviklingsprogrammer. Derudover videreføres fire initiativer som knytter an til virksomhedsudvikling:

- Advanced manufacturing cluster
- Get global
- De mange, de få, de udvalgte
- ID Forum

Se nærmere beskrivelse i bilagskemaerne

Aktører: Ifølge skemaer

6.6. Kvalitet i rådgivningssystemet

I tæt samarbejde med de lokale erhvervskontorer, det regionale vækst/iværksætterhus, innovationsmiljøerne og forskerparkerne videreføres og udvikles en sammenhængende erhvervsservice af høj og ensartet kvalitet som alle regionens iværksættere har adgang til før og efter virksomhedens start. Følgende udviklingsinitiativer iværksættes: Etablering af kompetenceudvikling for etableringsvejledere og -rådgivere. Synliggørelse af vejlednings- og rådgivningstilbuddene. Udvikling af redskaber og metoder. Udbud af iværksætterkurser, som medvirker til, at vækstpotentialer identificeres og fremmes gennem henvisning til specialiseret rådgivning. Udvikling af en særlig indsats i vejlednings- og rådgivningssystemet målrettet iværksættere i landdistrikter og yderområder.

Aktører: Kommuner, erhvervsråd, rådgivere, det regionale vækst/iværksætterhus

6.7 Kapitalformidling

Udviklingsinitiativet består af flere elementer, som skal forbedre kapitalformidling til vækstiværksættere og vækstvirksomheder herunder:

- Etablering af Business Angels Match
- Styrkelse af innovationsmiljøerne

Innovationsmiljøernes rolle som udbydere af kompetent kapital styrkes og integreres i det samlede erhvervsservicesystem, så erhvervsserviceaktørerne i højere grad kan gøre brug af miljøerne som platform for samarbejde mellem kapital og viden.

- Etablering af regionalt investeringsselskab

Der etableres et regionalt investeringsselskab, der skal arbejde med tiltrækning af risikovillig kapital. I forbindelse med etablering af investeringsselskabet forventes Vækstfonden at etablere sig i regionen med henblik på igangsættelse af nye initiativer til gavn for regionens vækstvirksomheder. Målet er et kapitalgrundlag på mindst 100 mio. kr.

Aktører: For alle tre projekter gælder, at det er projekter, hvor de rette aktører først skal identificeres.

7. Økonomi

Oversigten over finansieringsmuligheder 2007 viser, hvorledes den afsatte bevilling til erhvervsudvikling på 115 mio kr. og EU-midler via medfinansiering fra kommuner, stat og private resulterer i en samlet finansiering på 410 mio kr. for Region Midtjylland. Over treårsperioden 2007-2009 kan der således forventes en samlet økonomisk indsats på 1,2 mia. kr.

Det regionale erhvervsudviklingsbudget skal i henhold til reglerne udvise balance over en treårig periode. Der kan således overføres ikke-forbrugte midler fra 2007 til 2008 og fra 2008 til 2009.

Overordnet har vækstforum besluttet, at 80 procent af midlerne afsættes til målrettede initiativer og satsningsområder, som udvikles og implementeres inden for partnerskabets rammer. De resterende 20 procent er forudsat anvendt til formålsbestemte puljer, som vækstforum nærmere vil drøfte grundlaget for med en række aktører.

Nedenstående tabel viser den samlede økonomi til handlingsplanens initiativer og illustrerer en mulig fordeling mellem tværgående initiativer, uddannelse og kompetence, innovation og iværksætteri.

Finansieringsmuligheder 2007						
mio kr.						
	Region	EU Mål 2	EU Mål 3	EU landd	Andet	I alt
Tværgående initiativer	10	2	0	5	13	30
- disponeret	10	0	0	0	6	16
- rest	0	2	0	5	7	14
Uddannelse og kompetence	20	25	4	0	60	109
- disponeret	10	15	3	0	28	56
- rest	10	10	1	0	32	53
Innovation	32	11	8	7	23	81
- disponeret	15	6	0	0	7	28
- rest	17	5	8	7	16	53
Iværksætteri	30	20	0	0	57	107
- disponeret	20	15	0	0	30	65
- rest	10	5	0	0	27	42
I alt - disponeret	55	36	3	0	71	165
I alt - rest	37	22	9	12	82	162
I alt 80 %	92	58	12	12	153	327
Formålsbestemte puljer	23	14	4	4	38	83
Total	115,0	72,0	16,0	16,0	191,0	410,0

Der er taget udgangspunkt i beslutningen fra juni-mødet om at videreføre en række projekter og initiativer, som amterne har medfinansieret tidligere. Disse vil i den kommende tid blive indtænkt i en større regional sammenhæng og i sammenhæng med andre initiativer i forbindelse med konkretiseringen af projekterne. Skønnet for anden medfinansiering er fastsat meget forsigtigt. Forudsætningerne for finansieringsopstillingen er Regionsrådets afsatte budgetmidler til erhvervsudviklingsformål i budget 2007 på 115 mio. kr. EU's mål 2-program

stiller en årlig ramme på 72 mio. kr. til rådighed. Herudover er der skønnet på baggrund af hidtidige erfaringer vedr. EU's interreg-midler og landdistriktsmidler.

8. Det videre arbejde

Samarbejdet mellem Vækstforum og de forskellige aktører, der skal gennemføre initiativer tilrettelægges i en proces. Vækstforum godkender de overordnede mål og rammer for initiativets udvikling til et konkret projekt, altså godkender forberedelse – markeret som (x) i skemaet. På baggrund af vækstforums godkendelse af et projekt udarbejdes en uddybende beskrivelse af initiativet eller mega-projektet, som Vækstforum godkender (OK). Vækstforum indstiller i forbindelse med godkendelse af projektet en medfinansiering fra Regionsrådet og Erhvervs- og Byggestyrelsen med hensyn til EU's Mål 2 midler.

Vækstforum tilrettelægger en mødestruktur med henblik på, at der over året sikres en behandling af initiativerne i udviklings- og forberedelsesfasen, godkendelse af konkret initiativ og løbende opfølgning i forhold til initiativernes milepæle, resultater og effekter.

Nedenstående oversigt viser Vækstforums løbende behandling af handlingsplanens initiativer i 2007.

Mødeplan Vækstforum 2007							
Tids- og aktivitetsplan - handlingsplan							
	15-12-2006	Møde 1	Møde 2	Møde 3	Møde 4	Møde 5	Møde 6
Tværgående initiativer							
3.1 Bruxelleskontor mv.	OK		○		○		○
3.3 Investeringsfremme	◆		○		○		○
3.4 Landdistriktsudvikling		□		OK		○	
Uddannelse og kompetence							
4.1 Unge i uddannelse		□	OK		○		
4.2 Kvalitet i vejledningen		□	OK		○		
4.3 Kompetenceplatform		□	OK		○		○
4.4 Mere uddannelse			□		OK		○
4.5 Ledelsesudvikling		□		OK		○	
4.6 Sikring af arbejdsstyrken				□		OK	
Innovation							
5.1 Markedsplads		□	OK		○		○
5.2 Viden i arbejde	◆		○		○		○
5.3 IT som drivkraft	◆		○		○		○
5.4 Brugerdreven Innovation		□		OK			
5.5 Energi og Miljø	◆	□		OK		○	
5.6 Sundhed			□		OK		○
5.7 Fødevarer	◆	□		OK		○	
5.8 Oplevelsesøkonomi	◆		□		OK		○
Iværksætteri							
6.1 Iværksætteri i uddannelser		□		OK		○	
6.2 Iværksætteri fra eksisterende virksomheder		□		OK		○	
6.3 Netværk af erhvervsfolk som mentorer		□		OK		○	
6.4 Specialiseret rådgivning		□		OK	○		○
6.5 Virksomhedsudvikling	◆		○			○	
6.6 Kvalitetsudvikling i rådgivningssystemet		□		OK			
6.7 Kapitalformidling			□		OK		○

◆ Beslutning om videreførelse af eksisterende initiativer
 □ Forprojekt/kommissorie
 OK Indstilles godkendt
 ○ Opfølgning - status

De større sammenhængende initiativer forventes udviklet under iagttagelse af følgende hensyn:

- *Åben dialog*
- *Relevans og konsekvens*
- *Mest effekt for relevant målgruppe*
- *Synlighed omkring initiativerne*
- *Aktivt og bredt ejerskab til initiativerne*

- *Opstilling af klare krav og kvantitative mål*
- *Løbende monitorering*
- *Kvantitativ effektmåling*

Primo 2007 vil Regeringen og Vækstforum indgå en partnerskabsaftale, jf. anbefalinger fra Globaliseringsrådet om en fokusering og samordning af de statslige regionale initiativer med vækstforaenes regionale erhvervsudviklingsstrategier.